

**SYLABUS PRZEDMIOTU – SZKOŁA DOKTORSKA
CYKL KSZTAŁCENIA OD 2022 r. DO 2026 r.**

OGÓLNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE				
Tytuł przedmiotu		Pracownia doktorska		
Nazwa jednostki realizującej przedmiot		Szkoła Doktorska w Uniwersytecie Rzeszowskim		
Typ przedmiotu (<i>obowiązkowy, fakultatywny</i>)		obowiązkowy		
Rok/semestr		I-IV rok, sem. I-VIII,		
Dyscyplina		Filozofia		
Język wykładowy		J. polski		
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu		Dr hab. Andrzej Niemczuk, prof. UR		
Imię i nazwisko prowadzącego przedmiot		Dr hab. Andrzej Niemczuk, prof. UR		
Wymagania wstępne		Status doktoranta oraz wstępny plan badawczy		
STRESZCZENIE PRZEDMIOTU (syntetyczny opis treści oraz celów przedmiotu; 100-200 słów)				
<p>Cele przedmiotu:</p> <p>(a) analizy i dyskusje służące opracowaniu indywidualnego planu badawczego;</p> <p>(b) egzegeza i komentowanie prac źródłowych dla pracy doktoranta;</p> <p>(c) dokładna analiza krytyczna tych koncepcji filozoficznych, które są bezpośrednim przedmiotem dysertacji doktoranta;</p> <p>(d) omawianie merytorycznej korekty tekstów pisanych przez doktoranta (rozdziałów dysertacji oraz tekstów innych);</p> <p>(e) merytoryczna pomoc doktorantowi w jego indywidualnych przedsięwzięciach badawczych i popularyzatorskich.</p> <p>Treści przedmiotu:</p> <p>Treści są ściśle (bezpośrednio lub pośrednio) związane z tematem pracy doktorskiej Kamila Flagi: „Ontologiczny status podmiotu narracyjnego”. Przede wszystkim są to treści prac takich autorów jak: A. MacIntyre, P. Ricoeur oraz Ch. Taylor, a także treści najważniejszych interpretacji wymienionych prac źródłowych. Ponadto: treści zawarte w tych nurtach filozoficznych, które były inspiracjami dla teorii wymienionych autorów. W końcu też: wybrane treści z zakresu ontologii podmiotu.</p> <p>Cztery zestawy tych treści wymieniam dokładniej w poniższej rubryce „Treści programowe”</p>				
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU I METODY WERYFIKACJI				
Symbol efektu uczenia się	Zakładane efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK (symbol)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., itp.)	Metody weryfikacji (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt itp.)
Wiedza Lp.	Zan i rozumie			

1	-W stopniu umożliwiającym rewizję istniejących paradygmatów – światowy dorobek, obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne i wybrane zagadnienia szczegółowe – właściwe dla filozofii	P8S_ WG1	Kw	Ocena w czasie zajęć + co najmniej dwa teksty w semestrze
2	-Kierunki rozwoju i najnowsze odkrycia w filozofii, aktualny dorobek naukowy, w tym światowy, w zakresie badań z obszaru filozofii podmiotu	P8S_ WG2	kw	ocena na zajęciach + teksty napisane
3	-Siatkę pojęciową filozofii (również w języku obcym dla niej wiodącym) i dyscyplin pokrewnych	P8S_ WG3	kw	teksty doktoranta (min. 2 w semestrze)
4	-Metodologię badań filozoficznych, w tym zasady planowania badań i ich realizacji z wykorzystaniem interdyscyplinarnych technik i narzędzi badawczych	P8S_ WG4	kw	projekt planu badawczego, rozdziały dysertacji
Umiejętności Lp.	Potrafi			
1	Wykorzystywać wiedzę z filozofii do twórczego identyfikowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów lub wykonywania zadań o charakterze badawczym, a w szczególności: - definiować cel i przedmiot badań filozoficznych, formułować hipotezę badawczą, - rozwijać metody, techniki i narzędzia badawcze oraz twórczo je stosować,	P8S_UW1	kw	Opracowanie projektu badawczego + teksty

	- wnioskować na podstawie badań naukowych.			
2	wykorzystywać literaturę filozoficzną do identyfikowania i rozwiązywania problemów badawczych, a także wykorzystuje właściwy warsztat do tworzenia nowych elementów dorobku filozoficznego	P8S_UW2	kw	Rozdziały dysertacji
3	Dokonywać krytycznej analizy i oceny wyników badań filozoficznych, i innych prac o charakterze twórczym oraz ich wkładu w rozwój wiedzy	P8S_UW3	kw	Rozdziały dysertacji
Kompetencje społeczne Lp.	Jest gotów do			
1	Krytycznej oceny dorobku w ramach filozofii	P8S_KK1	kw	Ocena na zajęciach + teksty doktoranta

FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WYMIAR GODZIN I PUNKTÓW₁

Semestr (nr I-VIII)	Wykł.	Ćwiczenia	Lab. Konwersatorium, 8X30 godz.	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS 24
---------------------	-------	-----------	---------------------------------	--------	------	------------------------

METODY DYDAKTYCZNE

- 1) konwersacje tematyczne;
- 2) analiza tekstów;
- 3) rekonstrukcja teorii;
- 4) wariacje interpretacyjne;
- 5) metoda problemowa badania teorii.

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe dotyczą tematu przygotowywanej pracy doktorskiej: „Ontologiczny status podmiotu narracyjnego”. Sa one zawarte w czterech zbiorach prac:

- 1) pisma źródłowe trzech autorów teorii podmiotu narracyjnego (których dotyczy praca doktorska);
- 2) prace badawczo-interpretacyjne, dotyczące wymienionej teorii;
- 3) wybrane pisma tych filozofów, z których autorzy teorii podmiotu narracyjnego czerpali inspiracje (z nurtu filozofii hermeneutycznej, filozofii języka i filozofii egzystencjalnej);
- 4) wybrane prace z zakresu ogólnej ontologii podmiotu.

Ad. 1)

- A) Koncepcja podmiotu narracyjnego i jej etyczny kontekst w filozofii A. MacIntyre'a;
- B) Problem wartości i tzw. silnych wartościowań w filozofii Ch. Taylora;
- C) Znaczenie języka dla samowiedzy w myśli Ch. Taylora;
- D) Status języka wartościującego (Ch. Taylor);
- E) Nowożytna ewolucja samorozumienia się podmiotu (Ch. Taylor);
- F) Znaczenie samointerpretacji dla konstytucji podmiotu;
- G) Antynaturalizm w teorii podmiotu (Ch. Taylor);
- H) Stosunek P. Ricoeura do nowożytnych teorii podmiotu;
- I) Tożsamość podmiotu jako „ipse” (P. Ricoeur);
- J) Hermeneutyczne źródła Ricoeur'owskiej koncepcji narracji;
- K) Analiza metod orzekania o podmiocie (P. Ricoeur);

- L) Mowa jako aktywność podmiotowa;
 Ł) Moralny aspekt bycia podmiotem - koncepcja poświadczenia (P. Ricoeur);
 M) Sugestie Ricoeura na temat ontologii pomiotu.
 Ad 2)
 1) analiza kilku najważniejszych interpretacji teorii podmiotu narracyjnego;
 Ad3)
 A) Pojmowanie podmiotu w filozofii M. Heideggera i H-G. Gadamera;
 B) Etyczny wymiar podmiotu w filozofii E. Levinasa;
 C) Pojęcie rozumienia i interpretacji w filozofii hermeneutycznej;
 D) Język a podmiot w późnej filozofii L. Wittgensteina;
 E) Koncepcja illokucyjnych aktów mowy w filozofii J. L. Austina;
 F) Rozumienie jako sposób bycia *Dasein* w filozofii Heideggera;
 G) Fundamentalny projekt jako element samokreacji podmiotu w myśli J. P. Sartre'a;
 H) Znaczenie komunikacji egzystencjalnej dla stawania się podmiotem w filozofii K. Jaspersa;
 Ad. 4)
 1. Konieczne atrybuty podmiotu;
 2. Wolność i wartości jako dwa konieczne „bieguny” podmiotowości;
 3. Problem przyczynowości „odgórnej” w filozofii umysłu;
 4. Główne stanowiska w odniesieniu do tzw. problemu psychofizycznego;
 5. Problem diachronicznej tożsamości podmiotu;
 6. Koncepcja warstwowej budowy podmiotu;
 7. Pojęcie emergencji i superwencji w filozofii umysłu.

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU (KRYTERIA OCENIANIA)

- 1) OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH
 2) AKCEPTOWALNY POZIOM KOMPETENCJI BADAWCZYCH I WIEDZY PRZEJAWIANY NA ZAJĘCIACH
 3) AKCEPTOWALNY POZIOM MERYTORYCZNY PRAC PISEMNYCH W KOLEJNYCH SEMESTRACH

CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY DOKTORANTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny realizowane w kontakcie bezpośrednim wynikające z planu z studiów	240
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	-
Godziny realizowane samodzielnie przez doktoranta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	500
SUMA GODZIN	740
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	24

LITERATURA

Literatura podstawowa:	<p>MacIntyre A., <i>Czyja sprawiedliwość? Jaka racjonalność?</i>, przekł. A. Chmielewski, WAiP, Warszawa 2007.</p> <p>MacIntyre A., <i>Dziedzictwo cnoty. Studium z teorii moralności</i>, przekł. A. Chmielewski, PWN, Warszawa 1996.</p> <p>Ricoeur P., <i>Filozofia osoby</i>, przekł. M. Frankiewicz, Kraków 1992.</p> <p>Ricoeur P., <i>O sobie samym jako innym</i>, przekł. B. Chełstowski, PWN, Warszawa 2005.</p>
------------------------	--

	<p>Ricoeur P., <i>Czas i opowieść</i>, t. I, <i>Intryga i historyczna opowieść</i>, przekł. M. Frankiewicz, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.</p> <p>Ricoeur P., <i>Czas i opowieść</i>, t. III, <i>Czas opowiadany</i>, przekł. U. Zbrzeźniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2008.</p> <p>Ricoeur P., <i>Egzystencja i hermeneutyka</i>, przekł. S. Cichowicz i inni, Warszawa 1885.</p> <p>Taylor C., <i>Etyka autentyczności</i>, przekł. A. Pawelec, Wyd. Znak, Kraków 1996.</p> <p>Taylor C., <i>Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej</i>, przekł. M. Gruszczyński, O. Latek, A. Lipszyc, A. Michalak, A. Rostkowska, M. Rychter, Ł. Sommer, PWN, Warszawa 2001.</p>
Literatura uzupełniająca:	<p>Bielik-Robson A., <i>Na drugim brzegu nihilizmu. Filozofia współczesna w poszukiwaniu nowego podmiotu</i>, Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 1997.</p> <p><i>Filozofia podmiotu. Fragmenty filozofii analitycznej</i>, red. J. Górnicka-Kalinowska, Fundacja Aletheia, Warszawa 2001.</p> <p>Jakubowski P., <i>Pułapki tożsamości. Między narracją a literaturą</i>, Wydawnictwo Universitas, Kraków 2016.</p> <p>Kaczmarek A., <i>Nowoczesna autentyczność: Charles Taylor wobec dylematów współczesności</i>, Wydawnictwo Poznańskie, Poznań 2011.</p> <p>Lubowicka G., <i>Sumienie jako poświadczenie. Idea podmiotowości w filozofii Paula Ricoeura</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2000.</p> <p>Nowak W. M., <i>Spór o nowoczesność w poglądach Charlesa Taylora i Alasdaira Macintyre'a: Analiza krytyczna</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2008.</p> <p>Popper K., <i>Wiedza a zagadnienie ciała i umysłu. W obronie interakcji</i>, przekł. T. Baszniak, Wyd. Książka i Wiedza, Warszawa 1998.</p> <p>Trzópek J., <i>Na tropach podmiotu. Między filozoficznymi a empirycznymi ujęciami podmiotu</i>, Wyd. UJ, Kraków 2013.</p> <p>Niemczuk A., <i>Podmiot w filozofii praktycznej. Preludia</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2018.</p> <p>Zięba W., <i>Ontologiczne modele tożsamości osobowej</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2021.</p> <p>Bremer J. <i>Wprowadzenie do filozofii umysłu</i>, Wydawnictwo WAM, Kraków 2010.</p> <p>M. Heidegger, <i>Bycie i czas</i>, przekł. B. Baran, PWN, Warszawa 1994 (fragmenty).</p> <p>A. C. Grayling, <i>Wittgenstein</i>, przekł. J. Bednarek, PWN, Warszawa 2022.</p> <p>J. L. Austin, <i>Mówienie i poznawanie</i>, przekł. B. Chwedeńczuk, PWN, Warszawa 1993 (fragmenty).</p> <p>E. Levinas, <i>Całość i nieskończoność</i>, przekł. M. Kowalska, PWN, Warszawa 1998 (fragmenty).</p> <p>N. Hartmann, <i>Nowe drogi ontologii</i>, przekł. L. Kopciuch i A. Mordka, Wyd. Rolewski, Toruń 1998.</p>

